

KUULUTUS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) on kaivoslain (621/2011) perusteella 26.2.2025 hyväksynyt seuraavan malminetsintälupaa koskevan hakemuksen:

Hakija:	Arctic Minerals Exploration Ab
Alueen nimi:	Tavast
Lupatunnus:	ML2024:0047
Alueen sijainti ja koko:	Pyhäntä, 1789,50 ha

Päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla hallinto-oikeuteen. Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Päätöksen liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätös on nähtävillä Tukesin kotisivulla osoitteessa: <https://tukes.fi/malminetsintaluvat-ja-valtaukset>

Tieto päätöksen antamisesta on julkaistu sijaintikunnan verkkosivuilla.

Lisätietoja kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Antti Mikkola puh. 029 505 2184

Kuulutettu 26.2.2025

Pidetään nähtävänä 4.4.2025 asti.

LIITTEET

Liite 1: Lupakartta malminetsintäalueesta

Arctic Minerals Exploration Ab
Köpmangatan 22
83130 Östersund

MALMINETSINTÄLUPAPÄÄTÖS

Hakija: Arctic Minerals Exploration Ab
Vat no SE556739671701
Östersund, Ruotsi

Yhteystiedot: Köpmangatan 22
83130 Östersund

Asiamiehen osoite Suomessa:
Kalliolaw Asianajotoimisto Oy
Eteläranta 12
00130 Helsinki
+358 50 812 9320

Lisätietoja antaa:
Risto Pietilä
risto.pietila@arcticminerals.se

Alueen nimi: Tavast
Alueen sijainti: Pyhäntä

Hakemus on tullut vireille 13.6.2024. Kaivosviranomainen on tehnyt hakemustarkastuksen ja todennut hakemuksen täyttävän kaivoslain 34 §:n vaatimukset. Hakemukselle on annettu lupatunnus ML2024:0047 ja kaivoslain 34 §:n mukainen etuoikeuspäivämäärä 13.6.2024.

Hakemuksen tarkoitus: Malminetsintä kaivoslain (621/2011) pykälien 5, 9 ja 32 tarkoittamalla tavalla.

PÄÄTÖS

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) **myöntää** kaivoslain (621/2011) nojalla Arctic Minerals Exploration Ab:lle malminetsintäluvan nimeltä "Tavast" lupatunnuksella ML2024:0047.

Perustelut: Hakija on osoittanut, että kaivoslaissa (621/2011) säädetyt edellytykset täyttyvät eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä. Tässä malminetsintäluvapäätöksessä annetut tarpeelliset tarkentavat lupamääräykset yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi perustuvat kaivoslain (621/2011) 51 §.

Malminetsintäluvan nojalla luvanhaltijalla on oikeus omalla ja toisen maalla tässä luvassa mainitulla alueella (malminetsintäalueella) tutkia geologisten muodostumien rakenteita ja koostumusta sekä tehdä muita kaivostoimintaa valmistelevia tutkimuksia ja muuta malminetsintää esiintymän paikallistamiseksi sekä sen laadun, laajuuden ja hyödyntämiskelpoisuuden selvittämiseksi sen mukaan kuin tässä malminetsintäluvassa tarkemmin määrätään. Malminetsintä lupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen.

Päätöksen voimassaolo

Malminetsintälupa on **voimassa tällä päätöksellä enintään neljä (4) vuotta** päätöksen lainvoimaiseksi tulosta.

Perustelut: Luvan voimassaoloaika on lain sallima enimmäisaika malminetsintäluvalle. Malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta. Mikäli luvanhaltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintälupaa sen voimassaoloaikana tai luopua siitä kokonaan, tulee luvanhaltijan toimittaa kaivosviranomaiselle ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta (Kaivoslaki 621/2011, 60 §, 61 §, 66 §, 67 §).

Päätöksen täytäntöönpano

Kaivoslain (621/2011) 168.1 §:n mukaisesti malminetsintälupaan perustuvat toimenpiteet saa aloittaa, kun siihen oikeuttava lupapäätös on saanut lainvoiman ja lupapäätöksessä määrätyt velvoitteet on suoritettu. Jos toimenpiteen suorittaminen edellyttää muualla lainsäädännössä vaadittua lupaa, saa toimenpiteen kuitenkin aloittaa vasta, kun toimenpiteeseen tarvittava muun lainsäädännön mukainen lupapäätös on saanut lainvoiman tai toiminnan aloittamiseen on saatu oikeus asiassa toimivaltaiselta viranomaiselta. Päätöksen lainvoimaisuus tulee tarkistaa luvassa mainitulta hallinto-oikeudelta valitusajan päättymisen jälkeen.

Luvan haltijan tulee huolehtia, että malminetsintätöitä suorittava henkilöstö ja urakoitsijat ovat perehtyneet tässä luvassa annettuihin määräyksiin.

Malminetsintäalueen tiedot

Pinta-ala: 1789,50 ha

Alueen nimi: Tavast

Sijainti: Pyhäntä

Alueen tarkempi sijainti ja rajat ilmenevät tähän päätökseen liitetystä lupakartasta (Liite 1). Lupa-alueesta on rajattu pois tiedossa olevat esteet. Malminetsintää ei saa suorittaa tällä luvalla, eikä jokamiehenoikeudella 150 metriä lähempänä asumiseen tai työntekoon tarkoitettua rakennusta, yksityistä pihapiiriä tai erityiseen tarkoitukseen otetuilla alueilla. Jokamiehenoikeuksiin kuuluvalla liikkumisella ei myöskään saa aiheuttaa haittaa tai häiriötä muille ihmisille tai luonnolle.

Alueesta tarkemmin

Malminetsintälua-alueella ei sijaitse suojelualueita, suojeluohjelma-alueita tai valtakunnallisesti merkittäviä tai suojeltuja maisema-alueita. Alueella on voimassa Pohjois-Pohjanmaan 3. vaihemaakuntakaava. Alueella on vireillä Pohjois-Pohjanmaanliiton energia- ja ilmastomaakuntakaava. Alueella ei ole yleiskaavaa eikä asemakaavaa. Alueen pohjoisosassa, Siikajoen uoman pohjoispuolella, on valmisteilla Pyöriänevan tuulivoimayleiskaava (Winda Energy Oy:n Pyöriänevan tuulivoimahanke). Alueelle sijoittuu myös Neova Oy:n turvetuotantoalue (tuotanto loppunut 2021). Alue pääosin ojitettua metsätalousmaata.

Otaksuma mineraaleista

Alueen geologiseen malmipotentialiin perustuen hakija otaksuu alueella olevan seuraavia kaivosmineraaleja: kulta (Au), kupari (Cu)

Yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeelliset lupamääräykset (velvoitteet ja rajoitukset)**1. Määräys malminetsintätutkimusten sallituista ajankohdista ja menetelmistä, sekä malminetsintään liittyvistä laitteista ja rakennelmista**

Tämän malminetsintäluvan nojalla on sallittua suorittaa seuraavia malminetsintätoimenpiteitä ja soveltaa seuraavia malminetsintämenetelmiä:

1. Geofysikaaliset ja geokemialliset tai vaikutuksiltaan niihin verrattavat tutkimusmenetelmät
2. Koneellisesti tehtävät maaperä- ja kallioperänäytteenotto (moreeni-, ura- ja pistenäytteet, kairaus)

Perustelut: Hakija on esittänyt hakemuksessaan nämä menetelmät ja kaivosviranomaisen arvioi ne tarpeelliseksi ottaen huomioon kohteella tehty aikaisemmat tutkimukset. Jotta mahdolliselle jatkoluvalle edellytetty vaade tehokkaasta malminetsinnästä toteutuu, tässä lupamääräyksessä tarkoitettujen toimenpiteiden tulee olla pääosin suoritettuina.

2. Määräys tutkimustöitä ja -tuloksia koskevasta selvitysvastuusta

Malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimuksista ja niiden tuloksista. Tutkimustöitä ja -tuloksia koskevaan vuosittaiseen selvitykseen on sisällytettävä: käytetyt tutkimus- ja työmenetelmät, yhteenveto tehdyistä tutkimuksista ja pääasialliset tulokset. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta. Kunkin kalenterivuoden tutkimuksista ja -tuloksista on raportoitava seuraavan vuoden kesäkuun loppuun mennessä, ellei toisin ohjeisteta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 14 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 4 §.

3. Määräys jälkitoimenpiteiden ajankohdasta ja ilmoittamisesta kaivosviranomaiselle

Kun malminetsintäluva on rauennut osittain, kokonaan tai peruutettu, malminetsintäluvan haltijan on raukeavilta alueilta;

1) välittömästi saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, poistettava väliaikaiset rakennelmat ja laitteet, huolehdittava alueen kunnostamisesta ja siistimisestä sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan. Malminetsintäluvan haltijan on tehtävä kirjallinen ilmoitus kaivosviranomaiselle, malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille ja muille oikeudenhaltijoille, kun toimenpiteet on saatettu loppuun. Ilmoituksen tulee sisältää tiedot jälkitoimenpiteiden päättymispäivästä sekä kuvaus toteutetuista jälkitoimenpiteistä.

2) kuuden kuukauden kuluessa luovutettava kaivosviranomaiselle tutkimustyöselostus, tutkimukseen liittyvä tietoaineisto ja kirjallinen esitys edustavasta otoksesta kairasydämiä. Kaivosviranomaisen ohjeistaa hakijoita tarkemmin raportoinnin muodosta. Ohje löytyy Tukesin internet-sivuilta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011), 15 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012), 5 §.

4. Määräys kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmasta ja sen noudattamisesta

Malminetsinnästä tässä luvassa lupamääräyksessä 1 kohdassa 1 sallituilla menetelmillä, ei synny kaivannaisjätettä. Mikäli kaivannaisjätettä syntyy lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainitussa kallioperänäytteenotossa kairaamalla, malminetsintäluvan haltija on velvollinen

huolehtimaan sen haitallisuuden vähentämisestä sekä jätteen hyödyntämisestä ja käsittelemisestä. Maanpinnalle nouseva hienojakoinen paikallinen kiviaines eli kairaussoija on kaivoslain 13 §:ssä tarkoitettua kaivannaisjätettä. Hakija on toimittanut kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman, jossa on kuvattu taloudellisesti ja teknisesti parhain tapa käsitellä kohteilla mahdollisesti syntyvä kairaussoija. Lupamääräyksessä 8 ja 9 on määrätty tarkemmin, kuinka tulee toimia luonnonsuojelulaissa tarkoitetuilla erityisesti suojeltavilla kohteilla tai jos alueelle sijoittuu pohjavesialueita.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 13 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 3 §.

5. Määräys ilmoitusvelvollisuudesta koskien malminetsintäalueen maastotöitä ja rakennelmia

Malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintä-alueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava kaikista poikkeustilanteista, jotka saattavat vaatia toimenpiteitä maastossa aina Tukesille, ja poikkeustilanteen luonne huomioiden asianosaisille viranomaisille sekä mahdolliselle kiinteistön omistajalle.

Malminetsintäluvan haltijan on ilmoitettava maastotöistä toimialallaan yleistä etua valvoville viranomaisille:

- Tukesille,
- toimivaltaisen Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen ympäristövastuualueelle,
- Metsähallitukselle,
- Mikäli lupa-alueelta löydetään tutkimusten yhteydessä muinaismuistolaissa tarkoitettuja kohteita, tulee luvanhaltijan toimia siten kuin muinaismuistolaissa todetaan ja ilmoittaa löydöksistä viipymättä alueelliselle vastuumuseolle (Pohjois-Pohjanmaan museo).

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

6. Määräys malminetsintäalueen koon pienentämisen aikataulusta

Kaivosviranomaisen ei näe tässä vaiheessa tarvetta malminetsintäalueen pienentämiselle. Tutkimuksia voidaan pitää perusteltuna koko ML2024:0047 alueella. Jos luvan haltija haluaa pienentää voimassa olevaa malminetsintäilupaa tai luopua siitä kokonaan, tulee luvan haltijan tehdä ilmoitus joko osittaisesta tai koko malminetsintäalueen raukeamisesta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 11 §, 51, 67 §). Olettaessa huomioon alueen koko, tutkimussuunnitelma ja sen perustelut, sekä seikka, että kyseessä on vaiheittain etenevä tutkimustoiminta, voidaan tutkimuksia pitää perusteltuna koko alueelle.

7. Määräys vakuuden asettamisesta

Tässä malminetsintäluvassa **ML2024:0047** määrätään lupakohtainen **3500 euron** suuruinen vakuus. Vakuus asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitettun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten. Tässä malminetsintäluvassa määrätty vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi, luvanhaltijan malminetsinnästä mahdollisesti aiheutuvaa vahinkoa, haittaa tai muuta kaivoslaissa mainittua velvoitetta varten pankkiin avatulle vakuustalletustilille. Kaivoslain 73 §:ssä tarkoitettu luvan siirto ei vapauta vakuutta.

Perustelut: Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 107, 109, 110 ja 111 §. Vakuus asetetaan kaivosviranomaisen arvion perusteella, joka perustuu malminetsintäalueilla suoritettun valvontatyön kautta saatuihin havaintoihin. Valvontahavaintojen perusteella tyypillisimpien malminetsintäalueilla sattuvan vahingon suuruusluokka on linjassa tässä luvassa määrätyn vakuuden kanssa. Kaivosviranomainen on arvioinut toiminnan laatua ja laajuutta (lupamääräys 1), toiminta-alueen erityispiirteitä, sekä luvassa säädettyjä velvoitteita lupamääräykset huomioiden ja päätyntyn määrättyyn vakuuteen. Luvassa sallitut geofyysikaaliset- ja geokemialliset tutkimusmenetelmät tai maaperä- ja kallioperänäytteenotto eivät aiheuta merkittävää vahinkoa ympäristölle tai luonnolle, kun tutkimustyö suoritetaan lupamääräyksiä noudattaen. Malminetsinnästä johtuvia tyypillisiä maanomistajalle aiheutuvia vahinkoja ovat lähinnä yksittäiset puustovahingot. Luvassa on kielletty luonnonsuojelulain nojalla rauhoitettujen lajien vahingoittaminen tai vaarantaminen. Mikäli alueella on sellaisia, niitä varten on annettu tarkat rajoitukset. Lähtökohtaisesti luvanhaltijan urakoitsijoilla on erillinen vastuuvakuutus tutkimustoimissa aiheutuneita ennakoimattomia vahinkoja varten. Kaivosviranomainen harkitsee luvan siirron tai muuttamisen yhteydessä, onko vakuuden suuruutta tarkistettava.

8. Määräykset malminetsintää ja malminetsintäalueen käyttöä koskevista seikoista sen varmistamiseksi, ettei toiminnasta aiheudu kaivoslaissa (621/2011) kiellettyä seurausta

Malminetsintä sekä malminetsintäalueella liikkuminen ja muu alueen käyttö on rajoitettava tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suoritettava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta eikä merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa. Luonnonolosuhteilla tarkoitetaan alueen pohja- ja pintavesioja, lämpö- ja kosteusoloja sekä kasvien kasvupaikkatekijöitä.

Tämän päätöksen liitteessä 1 tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta toiminnan kannalta välttämättömään liikkumiseen ei tarvita erillistä maastoliikennelupaa. Tutkimustyön kannalta välttämättömiin kairaus-toimenpiteisiin saa käyttää alueen vettä, mutta jos kairauksessa käytettävän veden määrä ylittää 100m³/vrk, on toimittava siten kuin vesilain (587/2011) 2. luvun 15 §:ssä todetaan. Tutkimustöitä tehtäessä on otettava aina huomioon ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto. Malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, eikä merkittävää maisemallista haittaa.

Malminetsintäluvan haltijan on kairauksen päätyttyä tulpattava kairareiät teräksisen maakairausputken paikalleen jäädessä mansettitulpalla pohjaveden maanpinnalle nousun estämiseksi. Kairaputket on katkaistava noin 0,10–0,20 metrin pituuteen läheltä maanpintaa, kairaputken päät on peitettävä metallisella suojahatulla ja merkittävä selvästi huomiovärillisin puupaaluin, joissa on kairauspaikan tunnisteen ja heijastin. Kairakohteiden jätehuolto sekä siistiminen on tehtävä välittömästi töiden loputtua kohteella.

Perustelut: Malminetsintäluvan haltijan on luovuttuaan malminetsintälupa-alueesta tai sen menetettyään viipymättä saatettava malminetsintäalue yleisen turvallisuuden vaatimaan kuntoon, sekä saatettava alue mahdollisimman luonnonmukaiseen tilaan (621/2011) 11 ja 15 §.

9. Määräykset yleisen ja yksityisen edun kannalta välttämättömistä ja luvan edellytysten toteuttamiseen liittyvistä seikoista

Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta.

Vaikka tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät eivät vaikuta laajasti ympäristöön, malminetsintäluvan haltijan on oltava kuitenkin riittävästi selvillä hankkeen ympäristövaikutuksista siinä laajuudessa kuin kohtuudella voidaan edellyttää.

Tässä malminetsintäluvassa sallitut tutkimusmenetelmät on kirjattu lupamääräykseen 1. Sallituilla malminetsintämenetelmillä ei vaikeuteta oikeusvaikutteisen kaavan toteuttamista, ei aiheuteta olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle eikä merkittävää maisemallista haittaa. Sallituilla tutkimustoimilla ei myöskään aiheuteta merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa tai muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta, kun tutkimukset suoritetaan päätöksessä sallituilla menetelmillä sallittuina ajankohtina. Lupamääräyksen 1 kohdassa 2 mainittua koneellisesti tehtävää maa- ja kallioperänäytteenottoa ei kuitenkaan saa suorittaa vesistön päältä. Mikäli malminetsintätutkimukset edellyttävät kairausta vesistön päältä, tulee sitä varten hakea luvan muuttamista kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaisesti.

Tällä malminetsintäluvalla ei ole tarkoituksena tehdä koelouhintaa taikka laajuudeltaan tai vaikutuksiltaan sitä vastaavia toimenpiteitä, eikä toimintaa myöskään ole suunniteltu asema-kaava-alueelle. Sallittujen, kohteella hetkellisesti suoritettavien tutkimustoimien ei voida myöskään katsoa häiritsevän merkittävästi Suomen pesimälintuja, jotka ovat suurelta osin luonnonsuojelulailla rauhoitettuja. Suomessa seurataan lajien uhanalaisuutta, ja lajien uhanalaisuustilanteen voi tarkastaa Punaisen kirjan verkkopalvelussa (YM & SYKE, 2019), joka löytyy osoitteesta <https://punainenkirja.laji.fi>. Kirjassa on mainittu myös aina uhanalaisuuteen johtaneet syyt ja uhkatekijät tulevaisuudessa. Tässä luvassa sallittuja malminetsintämenetelmiä ei mainita kirjassa syiksi tai tulevaisuuden uhkatekijöiksi.

Luvansaajan on huolehdittava tutkimustoiminnassaan, ettei eri tutkimusvaiheissa päädy kiintoainesta pintavesiin. Alueelta tunnetaan myös metsälain 10 §:ssä mainittuja kohteita, jotka tulee huomioida tutkimustoiminnassa. Lupa-alueella voi olla luonnontilaisia tai luonnontilaisten kaltaisia lähteitä. Niiden luonnontilan vaarantaminen on kielletty ja niiden läheisyydessä toimimiseen on jätettävä riittävä suojaetäisyys. Purouomien luonnontilaa ei saa vaarantaa.

Lupa-alueelta on havaintoja rauhoitetusta ja tiukkaa suojelua edellyttävästä pohjanlepakosta (luontodirektiivin liite IV (a)). Pohjanlepakon lisääntymis- ja levähdyspaikkojen hävittäminen ja heikentäminen on luonnonsuojelulain 78.2 § nojalla kielletty. Mahdolliset lajihavainnot tulee ilmoittaa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja huomioida tutkimuksia suunniteltaessa.

Lupa-alueella on havaintoja elinvoimaisesta ja rauhoitetusta viitasammakosta (EU-luontodirektiivin IV-liitteen laji). Tutkimustoiminta on suoritettava siten, ettei tapahdu lajin lisääntymis- ja levähdyspaikkojen heikentämistä tai tuhoutumista.

Lupa-alueella on havainto äärimmäisen uhanalaisesta pohjansompasammaleesta. Mahdollisiin rauhoitettuihin kasvilajeihin tulee jättää n.20m suojavyöhyke. Maastotöiden suunnittelua varten lajien esiintymispaikat voi tarkistaa Lajitietokeskuksen avoimesta Laji.fi -palvelusta (<https://laji.fi/>) tai Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselta.

Alueelta on havaintoja silmälläpidettävästä metsäpeurasta.

Lupa-alue sijoittuu pohjoisosistaan valmisteilla olevalle Pyöriänevan tuulivoimayleiskaavalle (Winda Energy Oy:n Pyöriänevan tuulivoimahanke). Tulevat malminetsintä tutkimukset tulisi pyrkiä keskittämään mahdollisimman nopeasti ensisijaisesti niille alueille, joille mahdolliset muut suunnitelmat esimerkiksi tuulivoimaan kohdistuvat. Poissulkemalla nopeasti alueita, joissa ei ole merkittävää malmipotentiaalia, tuetaan tehokasta malminetsintää.

Lupa-alueelle sijoittuu myös turvetuotantoalueita (Neova Oy:n turvetuotantoalue, tuotanto lopunut 2021). Malminetsinnän tutkimustoiminta ei saa aiheuttaa haittaa tai vahinkoa kyseisille

alueille. Kyseisillä alueilla toimimisesta on oltava erikseen yhteydessä ja sovittava turvetuotantoalueen toiminnanharjoittajan kanssa. Lisäksi on huomioitava turvetuotantoalueeseen liittyvät vesiensuojelurakenteet, joille tutkimustoiminnasta ei saa aiheutua vaaraa tai vahinkoa.

Lisäksi lupa-alueelta tunnetaan muinaismuistolain (295/1963) suojeltavia kiinteitä muinaisjäännöksiä (tervahaudoit), jotka tulee huomioida lupa-alueen tutkimustöiden ja reittien suunnittelussa.

Lisätietoja kohteen tilanteesta saa Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunnossa (Liite 5), Metsähallituksen muistutuksessa (Liite 6) ja Pohjois-Pohjanmaan museo lausunnossa (Liite 7) mainitulta yhteyshenkilöltä tai Tukesilta.

Malminetsintäluvan haltijan tulee esittää hyvissä ajoin ennen tutkimustöiden aloittamista tarkka tutkimussuunnitelma toimenpiteineen ja sijaintitietoineen ja tarvittaessa päivittää kiviainesjätteen jätehuoltosuunnitelmaa Tukesille. Lisäksi tutkimussuunnitelma tulee toimittaa tiedoksi toimivaltaiselle Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle ja Metsähallitukselle ja Pohjois-Pohjanmaan museo. Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaissa asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Perustelut: Tutkimussuunnitelman esittämismahdollisuudella varmistetaan, että toimenpiteisiin voidaan tarvittaessa valvonnallisesti puuttua. Samalla Tukesin on mahdollista kaivoslain valvonnan toteuttamiseksi arvioida toimenpiteiden vaikutusta ja tarvittaessa antaa tarkempia lisämääräyksiä toimenpiteiden suorittamisesta. Kaivoslaki (621/2011) 11 § ja 12 § ja 69 §, VNa (391/2012) 2 §.

Siirtyminen lupa-alueelle, ja lupa-alueella liikkuminen on sulanmaan aikana pyrittävä suunnittelemaan niin, että luontaisia aukkopaikkoja ja olemassa olevia uria käytetään mahdollisimman paljon hyväksi. Kosteikkoalueilla liikkumista tulee ensisijaisesti välttää sulanmaan aikana. Toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista. Koneellinen tutkimus ja näytteenotto alueilla, joilla on olemassa vaarana, että tutkimukset tai liikkuminen aiheuttaa maaperään vahinkoja (suot), tulee suorittaa aina ajankohtana, jolloin maaperä on jäänyt. Lisäksi tulee huomioida Metsähallituksen lausunnossa (Liite 6) esitetyt seikat Metsähallituksen metsätieverkostoon liittyen.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 11 §:ään. Malminetsintäluvan haltijan on rajoitettava malminetsintä ja muu malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Toimenpiteet on suunniteltava siten, että niistä ei aiheudu kohtuudella vältettävissä olevaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. Malminetsintäluvan nojalla tapahtuvasta malminetsinnästä ja muusta malminetsintäalueen käytöstä ei saa aiheutua:

- 1) haittaa ihmisten terveydelle tai vaaraa yleiselle turvallisuudelle;
- 2) olennaista haittaa muulle elinkeinotoiminnalle;
- 3) merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa;
- 4) harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista;
- 5) merkittävää maisemallista haittaa
- 6) muuta merkittävää vahingollista ympäristövaikutusta.

10. Määräys malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksuajankodasta

Malminetsintäluvan haltijan on maksettava malminetsintäalueeseen kuuluvien kiinteistöjen omistajille vuotuista korvausta **20 euroa hehtaarilta** luvan voimassaoloajalta. Malminetsintäalueesta lasketaan kokonaispinta-ala, ja jokaisen kiinteistön tai muiden rekisteriyksiköiden osalta pinta-ala vähintään 0,1 hehtaarin tarkkuudella.

Malminetsintäkorvaus ensimmäiseltä vuodelta on maksettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintälupa on tullut lainvoimaiseksi. Seuraavina vuosina korvaus on maksettava vastaavana ajankohtana. Luvan haltijan on ilmoitettava malminetsintäkorvauksen kokonaissuorituksesta kirjallisesti kaivosviranomaiselle, kun velvollisuus on täytetty.

Mikäli hakija pienentää tai muuttaa tässä päätöksessä määrättyä malminetsintäaluetta muutoshakemuksella, määräytyy uusi malminetsintäkorvaus maanomistajalle seuraavasta tämän lupapäätöksen maksupäivästä alkaen muutospäätöksessä määrättävän pinta-alan mukaan.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 99 §:ään, jossa säädetään malminetsintäkorvauksen suuruudesta ja maksutavasta, 51 § 67 § ja 69:ään, joissa säädetään malminetsintäluvan raukeamisesta ja muuttamisesta sekä 152.1 §:ään jossa säädetään kaivosviranomaisen on oikeudesta saada kaivoslain säännösten noudattamisen valvontaa varten tarpeelliset tiedot niiltä, joita tämän lain velvoitteet koskevat.

11. Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella

Malminetsintäluvan haltijan on korvattava malminetsintäalueella tapahtuvasta kaivoslakiin (621/2011) perustuvasta toiminnasta aiheutuneet vahingot ja haitat, jollei jonkin toimenpiteen osalta korvauksesta toisin säädetä.

Perustelut: Määräys perustuu kaivoslain (621/2011) 103 §:ään, jossa säädetään vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella.

Hakemuksen käsittely

Hakemus: Arctic Minerals Exploration Ab	13.6.2024
Täydennys: Arctic Minerals Exploration Ab	18.11.2024
(täydennetty kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelmaa liitteellä)	
Kuulutus hakemuksesta: Tukes	27.11.2024
Lausuntopyynnöt: Tukes	27.11.2024
Päätös: Tukes	26.2.2025

Lupahakemuksesta tiedottaminen

Tukes on tiedottanut hakemuksesta 27.11.2024 kuuluttamalla siitä 30 päivän ajan Pyhännän kunnan ilmoituskanavilla. Hakemus on ollut nähtävillä myös Tukesin internet-sivuilla. Hakemus on ollut nähtävillä 7.1.2025 saakka.

Asianosaisia maanomistajia on tiedotettu hakemuksesta kirjeitse sekä lehti-ilmoituksella (Siikajokilaakso-lehti, 27.11.2024).

Lausunnot ja mielipiteet on pyydetty toimitettavaksi viimeistään 7.1.2024. Tämän päivämääränkin jälkeen toimitetut lausunnot ja mielipiteet on otettu ratkaisussa huomioon.

Lausuntopyynnöt ja lausunnot hakemuksesta

Hakemuksesta on lähetetty lausuntopyynnöt ja saatu lausunnot seuraavasti:

- 1) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Pyhännän kunnalle** 27.11.2024. Pyhännän kunta on antanut lausunnon 3.1.2025 (liite 4).
- 2) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle** 27.11.2024.

Pohjois-Pohjanmaan ELY –keskus on antanut lausunnon 29.11.2024 (liite 6).

- 3) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Metsähallitukselle** 27.11.2024.
Metsähallitus on antanut lausunnon 31.12.2024 (liite 7).
- 4) Tukesin lausuntopyyntö on lähetetty **Pohjois-Pohjanmaan museolle** 27.11.2024.
Pohjois-Pohjanmaan museo on antanut lausunnon 3.1.2025 (liite 8).

Muistutukset ja mielipiteet

Hakemuksen johdosta esitettiin 4 muistutusta ja 2 mielipidettä.

Henkilötietoihin sovelletaan tietosuojalakia (1050/2018) ja EU:n yleistä tietosuoja-asetusta (GDPR). Hakemukseen jätetyt muistutukset ja mielipiteet liitetään hakijalle toimitettavaan, sähköisesti allekirjoitettuun päätökseen.

Hakijan selitys

Hakijalta ei ole pyydetty selitystä.

Tukesin kannanotto lausunnoissa ja muistutuksissa esitettyihin yksilöityihin vaatimuksiin

Lausunnoissa, muistutuksissa ja mielipiteissä esitetyt asiat on otettu lupapäätöksessä huomioon lupamääräyksiin.

Lähtökohtaisesti kaikissa mielipiteissä esitetään, että malminetsintälupaa ei tulisi myöntää. Perusteluna tälle on mahdollisen malminetsintälupahakemusta seuraavan kaivostoiminnan aiheuttamat haitat luonnolle ja muulle maankäytölle, jos luvan myöntämisestä myöhemmin seuraa kaivostoimintaa hakemuksen kohteena olevalla malminetsintäalueella. Lisäksi pintavesien mahdollinen pilaantuminen tutkimuskairausten aikana nostetaan esille.

Malminetsintälupa ei mahdollista kaivostoimintaa alueella. Malminetsintälupa mahdollistaa alueella tehtävän tutkimustyön, jotta voidaan selvittää, löytyykö alueelta taloudellisesti hyödynnettäviä kaivosmineraaleja. Mielipiteissä ei esitetä sellaisia kaivoslakiin perustuvia seikkoja, joiden puolesta kaivosviranomaisen tulisi hylätä malminetsintälupahakemus. Kaivoslain 45 §:n mukaisesti kaivosviranomaisen on myönnettävä malminetsintälupa, mikäli kaivoslain edellytykset täyttyvät, eikä luvan myöntämiselle ole kaivoslaissa säädettyä estettä.

Kaavoituksesta

Malminetsinnästä ei saa kaivoslain 11 §:n mukaan aiheutua haittaa ihmisten terveydelle, olennaista haittaa elinkeinotoiminnalle, merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteisiin tai luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista. Malminetsintälupa mahdollistaa alueella tehtävän tutkimustyön, jossa tutkimusmenetelmät on sovitettava mm. alueen kaavamerkinnot huomioiden. Lupamääräyksessä 1 on sallittu tällä luvalla suorittaa geofysikaalisia- ja geokemiallisia tutkimuksia, sekä koneellisesti tehtävää maaperä- ja kallioperänäytteenottoa. Tutkimusmenetelmiä on tarkennettu lupamääräyksissä 8 ja 9. Näillä menetelmillä lieventämistoimet huomioiden, ei aiheuteta kaivoslain 11 §:ssä tarkoitettuja seikkoja.

Malminetsinnällä on vain vähäisiä ajallisesti ja paikallisesti rajattuja vaikutuksia alueen käyttöön. Tutkimustoimenpiteet voidaan tarpeen mukaan ajoittaa eri ajankohtiin. Malminetsintälupa ei oikeuta esiintymän hyödyntämiseen eikä se rajoita kiinteistön omistajan oikeutta käyttää aluettaan tai määrätä siitä. Itä-Suomen hallinto-oikeus on 27.3.2020 antanut päätöksen (20/0057/3), joka koski Tukesin myöntämää malminetsintälupaa ML2017:0104 ja 23.6.2022 (1442/2022), joka koski malminetsintälupapäätöstä ML2012:0035. Hallinto-oikeuden päätökset ovat on lainvoimaisia. Hallinto-oikeus viittasi päätöksissään mm. kaivoslain esitöihin (HE 273/2009 vp), joiden mukaan malminetsintäluvan mukainen toiminta

ei useimmissa tapauksissa ole sellainen, että sen voitaisiin katsoa vaikeuttavan oikeusvaikutteisen kaavan toteutumista. Hallinto-oikeuden päätöksen mukaan merkitystä on ainoastaan alueella voimassa olevilla oikeusvaikutteisilla kaavoilla, ei vasta valmisteilla olevilla kaavoilla.

Kaivannaisjäteasiat ja pohjaveden pilaantumisen estäminen

Kaivoslain 13 §:n vaatimuksiin (Malminetsintäalueen maa- ja kiviainesjätettä koskevat toimenpiteet), hakija on viitannut lupahakemuslomakkeen kohdassa 4.2 ja siihen liitettyssä liitteessä (liite 8), jossa kyseiset asiat on selvitetty riittävällä tarkkuudella. Kairauksesta voi kertyä maanpinnalle kairaussoijaa, joka on hienojakoista kyseisen kohteen kallioainesta. Lupamääräyksissä kiintoainesta ei saa päästää pintavesiin ja lähteisiin on jätettävä riittävät suojavaikohykkeet. Lisäksi hakija on esittänyt lupahakemuksen yhteydessä toimitetussa malminetsinnän ympäristövaikutuksia käsittelevässä liitteessä omaehtoisia tutkimustoimenpiteitä lieventäviä ja ympäristöä huomioivia toimenpiteitä, joissa mm. tutkimuskairauksissa kertyvä kairaussoija kerätään talteen ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn kairauskohteen sijainnin sitä vaatiessa.

Tutkimustoita tehtäessä huomioon otettava ympäristönsuojelulain (527/2014) 17§:n mukainen pohjaveden pilaamiskielto on kirjattu lupamääräysten kohtaan 8. Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus katsoo lausunnossaan, että malminetsintää voidaan alueella tehdä hakemuksessa esitetyillä menetelmillä, kunhan ympäristökohteet huomioidaan koneellisten töiden suunnittelussa, ajoituksessa ja toteutuksessa eikä vesilain mukaiselle luvalla eikä luonnonsuojelulain 65 §:n mukaiselle Natura-arvioinnille ole tarvetta.

Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus voi tarvittaessa ottaa kantaa, saatuaan tutkimussuunnitelman ennakolta kuten tässä luvassa on määrätty.

Vakuusasiat

Malminetsintäluvalla määrättävän vakuuden määrää kaivosviranomainen. Tämän lupapäätöksen lupamääräyksessä 7 on määrätty vakuus, joka asetetaan pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Lupakohtainen vakuus on varmistuksena siitä, että velvoitteet myös hoidetaan. Määrätty vakuussumma on luvanmukaiselle toiminnalle riittävä toiminnan laatu ja laajuus huomioon ottaen. Suomessa on myönnetty satoja malminetsintälupia, eikä niissä määrättyjä vakuuksia ei ole tarvinnut käyttää kertaakaan. Malminetsinnästä johtuneet vähäiset vahinkoasiat ovat hoidettu lupamääräyksessä 11 (Määräys vahinkojen ja haittojen korvaamisesta malminetsintäalueella) määrätyn velvoitteen kautta.

Yksityisen edun loukkaus

Kaivoslain (621/2011) 10 §:n oikeusvaikutuksien mukaan malminetsintä lupa ei rajoita kiinteistön omistajan oikeutta käyttää aluettaan tai määrätä siitä.

Luontoselvitykset

Lähtökohtaisesti luvanhaltijalla ei ole kaivoslaissa asetettua yleistä inventointivelvollisuutta kasvillisuus- tai luontokartoituksille varovaisuusperiaate huomioiden, eikä sellaista edellytetä muiltakaan samankaltaisia vaikutuksia aiheuttavilta maankäyttömuodoilta suojelualueiden ulkopuolella.

Kuulutus ja tiedottaminen

Malminetsintälupahakemuksen kuuluttamisesta säädetään kaivoslain 40 §:ssä. Kuulutusasikirjan sisällöstä säädetään VNa kaivostoiminnasta 391/2012 26 §:ssä. ML2024:0047 hakemuksen kuulutuksessa käytetty kuulutusasiakirja sisältää asetuksen 26 §:n mukaiset tiedot, lisäksi kuulutusasiakirjan liitteenä on ollut hakijan toimittama hakemuslomake ja kaivosviranomaisen laatima kartta. Kuulemisasiakirjat ovat siis kaivoslain mukaiset.

Kyse on malminetsinnästä, kuulemisasiakirjassa ei edellytetä muita hankekokonaisuuteen kuuluvia lupa-alueita, hankealueen asianosaisia, saati antaa määräyksiä yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisia määräyksiä tai vakuuden määrittämisperusteita. Kyse on hakemuksen kuuluttamisesta, jossa toimitaan selkeästi kaivoslain 40 §:n mukaisesti. Hakemuksen kuulutuksessa ei anneta minkäänlaisia lupamääräyksiä, vaan lupamääräykset annetaan malminetsintälupapäätöksessä.

Kuulutuksesta tiedotetaan asianosaisia maanomistajia kaivoslaissa säädetyllä tavalla. Tässä tapauksessa ilmoitus on tapahtunut kaivoslain 40 §:n mukaisesti. Kuulutus on julkaistu myös Siikajokilaakso-lehdessä 27.11.2024.

Malminetsintälupapäätöksessä annettavat lupamääräykset perustuvat kaivoslain 51 §:ään, jossa säädetään malminetsintäluvassa annettavista yleisten ja yksityisten etujen turvaamiseksi tarpeellisista määräyksistä. Nämä määräykset on annettu tässä lupapäätöksessä siltä osin kuin ne koskevat aluetta: Lupamääräykset 1-11. Hakemusmateriaalit on julkisesti kuulutettu ja hakemusmateriaaleissa olevat tiedot voidaan todeta mm. Tukesin nettisivuilla olevasta materiaalista.

Lupamääräysten kohdassa 5. määrätään, että malminetsintäluvan haltijan on hyvissä ajoin etukäteen ilmoitettava kirjallisesti malminetsintäalueeseen kuuluvien **kiinteistöjen omistajille** (sekä näihin rinnastettaville, Kaivoslaki 5.2 §), ja muille oikeudenhaltijoille kaikista maastotöistä, jotka voivat aiheuttaa vahinkoa tai haittaa, sekä väliaikaisista rakennelmista. Määräyksen perusteena on kaivoslaki (621/2011) 12 § ja VNa kaivostoiminnasta (391/2012) 2 §.

Kaivoslain 14§ säädetään, että malminetsintäluvan haltijan on vuosittain toimitettava kaivosviranomaiselle selvitys suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista. Malminetsintäluvan haltija on lisäksi velvollinen vuosittain järjestämään yleisölle avoimen tilaisuuden, jossa on annettava selvitys:

- 1) suoritetuista tutkimustöistä ja niiden tuloksista;
- 2) suoritettujen tutkimustöiden ympäristö- ja muista vaikutuksista;
- 3) tulevista tutkimustöistä;
- 4) tulevien tutkimustöiden arvioiduista ympäristö- ja muista vaikutuksista.

Kaivoslaki (621/2011) ei säädä erikseen yhtiön tai viranomaisen tiedottamisvelvollisuudesta yleisötilaisuudella ennen malminetsintälupahakemuksen ratkaisua.

Kaivostoiminta

Mikäli alueelle joskus tulevaisuudessa malminetsintätutkimus tulosten pohjalta suunnitellaan kaivostoimintaa, tulee se perustua sellaiseen alueidenkäyttölain mukaiseen asemakaavaan tai oikeusvaikutteiseen yleiskaavaan, jossa kaivosalueen ja kaivoksen apualueen sijainti ja suhde muuhun alueiden käyttöön on selvitetty. Tässä luvassa sallitaan ainoastaan malminetsintä liitekartan osoittamalla alueella.

Tiedoksi luvan haltijalle

Kaivoslain (621/2011) suhde muuhun lainsäädäntöön

Sen lisäksi, mitä kaivoslaissa säädetään, sovelletaan kaivoslain mukaista lupa- tai muuta asiaa ratkaistaessa ja muutoin tämän lain mukaan toimittaessa muun muassa; luonnonsuojelulakia ([9/2023](#)), ympäristönsuojelulakia ([527/2014](#)), erämaalakia ([62/1991](#)), maankäyttö- ja rakennuslakia ([132/1999](#)), vesilakia ([587/2011](#)), poronhoitolakia ([848/1990](#)), säteilylakia ([592/1991](#)), ydinenergialakia ([990/1987](#)), muinaismuistolakia ([295/1963](#)), maastoliikennelakia ([1710/1995](#)) ja patoturvallisuuslakia ([494/2009](#)). Vesilä 587/2011. Malminetsintäluvan haltijan on aina noudatettava Suomen lainsäädäntöä ja asiaan liittyviä muita kansainvälisiä sopimuksia.

Maastossa liikkuminen

Maastoliikennelain (1710/1995) 4.1 §:n ja 4.2 §:n 9-kohdan mukaan kaivoslaissa (621/2011) tarkoitetulla malminetsintäalueella ja 30 metrin etäisyydellä sen rajasta moottorikäyttöisellä ajoneuvolla liikkuminen ei edellytä maanomistajan tai haltijan lupaa, kun kyse on asianomaisessa malminetsintäluvassa tai kaivosluvassa tarkoitetun toiminnan kannalta välttämättömästä liikkumisesta. Mikäli malminetsintäalue rajautuu alueeseen, jolla liikkumista on rajoitettu (esim. luonnonsuojelualue), malminetsintäalueen rajan ulkopuolella tarvitaan alueen hallinnasta vastaavan viranomaisen suostumus.

Viitaten lupamääräykseen 9, malminetsintäluvan haltija veloitetaan rajoittamaan malminetsintä ja malminetsintäalueen käyttö tutkimustyön kannalta välttämättömiin toimenpiteisiin. Malminetsinnästä ei saa aiheutua merkittäviä muutoksia luonnonolosuhteissa, harvinaisten tai arvokkaiden luonnonesiintymien olennaista vahingoittumista, merkittävää maisemallista haittaa. Alueen koskemattomuuteen, joka liittyy alueen suojelutavoitteisiin, on säilytettävä. Aiheutetut vahingot on korvattava maanomistajalle.

Luvan muuttaminen ja raukeaminen

Malminetsintäluvan haltijan on kaivoslain (621/2011) 69 §:n mukaan haettava malminetsintäluvan muuttamista, jos tutkimussuunnitelmaa muutetaan tai täydennetään siten, että lupamääräyksiä on tarpeen tarkistaa. Luvanhaltija voi lisäksi hakea malminetsintäluvan muuttamista lupamääräysten tarkistamiseksi, kun luvan mukaista toimintaa on tarpeen muuttaa.

Kaivosviranomaisen on (621/2011) 67 §:n mukaan päätettävä, että malminetsintälupa raukeaa, jos luvanhaltija tekee asiaa koskevan ilmoituksen. Luvanhaltija on velvollinen tekemään ilmoituksen, jos tarkoituksena ei enää ole harjoittaa lupaan perustuvaa toimintaa. Malminetsintälupa raukeaa ilmoituksen saavuttua kaivosviranomaiselle.

Luvan voimassaolon jatkaminen

Malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksistä säädetään kaivoslain (621/2011, sekä 505/2023) 61 §, 61a § sekä 61 b §:ssä.

Kaivoslain (621/2011) 61.1 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaoloa voidaan jatkaa enintään kolme vuotta kerrallaan siten, että lupa on voimassa yhteensä enintään viisitoista vuotta.

Kaivoslain (621/2011) 61.2 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamisen edellytyksenä on, että:

- 1) malminetsintä on ollut tehokasta ja järjestelmällistä;
- 2) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksien selvittäminen edellyttää jatkotutkimuksia;

- 3) luvanhaltija on noudattanut tässä laissa säädettyjä velvollisuuksia samoin kuin lupamääräyksiä;
- 4) voimassaolon jatkamisesta ei aiheudu kohtuutonta haittaa yleiselle tai yksityiselle edulle.

Kaivoslain (621/2011) 66 §:n mukaan malminetsintäluvan voimassaolon jatkamista varten lupaviranomaiselle on ennen luvan voimassaolon päättymistä toimitettava lupahakemus sekä lupaharkinnan kannalta tarpeelliset ja luotettavat selvitykset edellä mainituista voimassaolon jatkamisen edellytyksistä.

Kaivostoiminnasta annetun valtioneuvoston asetuksen (391/2012) 27.2 §:n mukaan hakemuksesta tulee käydä ilmi hakijan haluamat muutokset lupa-alueeseen tai muut merkittävät muutokset sekä asianosaisissa tapahtuneet muutokset. Asetuksen 27.3 §:n mukaisesti hakemukseen tulee liittää lupaharkinnan kannalta tarpeellinen ja luotettava selvitys:

- 1) hakemuksen kohteena olevan luvan nojalla tehdyistä toimenpiteistä ja niiden tuloksista;
- 2) alueelle kohdistuneiden tutkimuskustannusten määrästä;
- 3) esiintymän hyödyntämismahdollisuuksista ja jatkotutkimusten tarpeellisuudesta;
- 4) perustelut aluerajaukselle.

Lisäksi hakemukseen sovelletaan vastaavasti, mitä lupahakemuksesta säädetään kaivoslain (621/2011) 34 §:ssä.

Lupapäätöksestä tiedottaminen

Lupapäätös on toimitettu päätöksenantopäivänä:

- Arctic Minerals Exploration Ab:lle (hakija)

Jäljennös päätöksestä on toimitettu antopäivänä

- Pyhännän kunnalle,
- Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskukselle,
- Metsähallitukselle,
- Pohjois-Pohjanmaan museolle tiedoksi,
- niille, jotka ovat jäljennöstä erikseen pyytäneet

Päätöksen antamisesta on ilmoitettu

- maanomistajille (kirjeitse)
- asianosaisille, joita asia erityisesti koskee
- muistutuksen ja mielipiteen esittäjille
- niille, jotka ilmoitusta ovat erikseen pyytäneet

Lupaviranomainen on tiedottanut annetusta päätöksestä Siikajokilaakso sanomalehdessä 26.2.2025.

Tukes toimittaa Maanmittauslaitokselle malminetsintäluvasta tiedot merkittäväksi kiinteistötietojärjestelmään.

Perustelut: Päätöksestä tiedottaminen ja siinä noudatettu menettely perustuvat kaivoslain (621/2011) lupapäätöksestä tiedottamista koskevaan 58 §:ään.

Päätösmaksu

Tästä päätöksestä perittävä maksu on **7300 €**. Valtion talous- ja henkilöstöhallinnan palvelukeskus lähettää laskun hakijalle.

Maksu perustuu hakemuksen vireille tullessa voimassa olleeseen asetukseen

Turvallisuus- ja kemikaaliviraston maksullisista suoritteista (1283/2021).

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa kaivoslain (621/2011) 162 §:n nojalla hakea muutosta valittamalla **Pohjois-Suomen hallinto-oikeuteen**.

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista (808/2019, 13 §). Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta. Liitteenä olevasta valitusosoituksesta ilmenee, miten muutosta haettaessa on meneteltävä.

Päätöksestä perittävästä maksusta valitetaan samassa järjestyksessä kuin pääasiasta.

Lisätietoja

kaivosasiat@tukes.fi tai ylitarkastaja Antti Mikkola puh. 029 505 2184

Asian on esitellyt ylitarkastaja Antti Mikkola ja ratkaissut johtava asiantuntija Ilkka Keskitalo. Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti. Allekirjoittajan henkilöllisyyden ja allekirjoituksen ajankohdan voi varmistaa allekirjoitusta klikkaamalla ja asiakirjan aitous voidaan todentaa sähköisesti. Jos asiakirjaa muutetaan jälkikäteen, allekirjoitus ei ole enää kelvollinen. Sähköinen asiakirja on alkuperäiskappale, eikä allekirjoituksen oikeellisuutta voi varmistaa paperitulosteesta. Alkuperäisen sähköisen asiakirjan voi tarvittaessa pyytää Tukesin kirjaamosta.

LIITTEET

Liite 1	ML2024:0047 lupakartta
Liite 2	Tilakohtaiset pinta-alat malminetsintälupa-alueella
Liite 3	Asianosaiset maanomistajat
Liite 4	Pyhännän kunnan lausunto
Liite 5	Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskuksen lausunto
Liite 6	Metsähallituksen lausunto
Liite 7	Pohjois-Pohjanmaan museon lausunto
Liite 8	Kaivannaisjätteen jätehuoltosuunnitelman täydennys, Arctic Minerals Exploration Ab
Liite 9	Ohje vakuuden asettamiseksi

VALITUSOSOITUS

Valitusviranomainen

Päätökseen saa hakea muutosta valittamalla sille hallinto-oikeudelle, jonka tuomiopiirissä pääosa tässä päätöksessä tarkoitetusta alueesta sijaitsee. Toimivaltainen hallinto-oikeus on mainittu valitusosoituksen lopussa. Valituskirjelmä osoitetaan valitusviranomaiselle ja se on toimitettava valitusajassa hallinto-oikeuden kirjaamoon.

Valitusaika

Valitus on tehtävä kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Päätöksen tiedoksisaannin katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä päätöksen julkaisemisesta.

Valitusoikeus

Malminetsintälupaa, kaivoslupaa ja kullanhuuhtontalupaa koskevaan päätökseen, mainitun luvan voimassaolon jatkamista, raukeamista, muuttamista ja peruuttamista koskevaan päätökseen sekä kaivostoiminnan lopettamispäätökseen saa hakea muutosta:

- 1) asianosainen;
- 2) rekisteröity yhdistys tai säätiö, jonka tarkoituksena on ympäristön-, terveyden- tai luonnonsuojelun taikka asuinympäristön viihtyisyyden edistäminen ja jonka sääntöjen mukaisella toiminta-alueella kysymyksessä olevat ympäristövaikutukset ilmenevät;
- 3) toiminnan sijaintikunta tai muu kunta, jonka alueella toiminnan haitalliset vaikutukset ilmenevät;
- 4) elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus ja muu asiassa toimialallaan yleistä etua valvova viranomainen;
- 5) saamelaiskäräjät sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää saamelaisten oikeutta alkuperäiskansana ylläpitää ja kehittää omaa kieltään ja kulttuuriaan;
- 6) kolttien kyläkokous sillä perusteella, että luvassa tarkoitettu toiminta heikentää koltta-alueella kolttien elinolosuhteita ja mahdollisuuksia harjoittaa elinkeinoja.

Kaivosviranomaisella on lisäksi oikeus valittaa sellaisesta päätöksestä, jolla hallinto-oikeus on muuttanut sen tekemää päätöstä tai kumonnut päätöksen.

Valituksen sisältö

Valituskirjelmässä on ilmoitettava

- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- perusteet, joilla muutosta vaaditaan
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan
- valittajan nimi ja kotikunta
- postiosoite ja puhelinnumero, joihin asiaa koskevat ilmoitukset valittajalle voidaan toimittaa

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä tai jos valituksen laatijana on joku muu henkilö, valituskirjelmässä on ilmoitettava myös tämän nimi ja kotikunta.

Valittajan, laillisen edustajan tai asiamiehen on allekirjoitettava valituskirjelmä, ellei valituskirjelmää toimiteta sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla).

Valituksen liitteet

Valituskirjelmään on liitettävä

- päätös, johon haetaan muutosta valittamalla, alkuperäisenä tai jäljennöksenä
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle
- asiamiehen valtakirja

Valituskirjelmän toimittaminen perille

Valituskirjelmän voi viedä valittaja itse tai hänen valtuuttamansa asiamies. Valituskirjelmä liitteineen voidaan myös lähettää postitse, telekopiona tai sähköpostilla. Postiin valituskirjelmä on jätettävä niin ajoissa, että se ehtii perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen aukioloajan päättymistä. Hallinto-oikeudessa kirjaamon aukioloaika on klo 8.00–16.15. Sähköisesti (telekopiona tai sähköpostilla) toimitetun valituskirjelmän on oltava toimitettu niin, että se on käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä määräajan viimeisenä päivänä ennen virka-ajan päättymistä.

Valittajalta peritään hallinto-oikeudessa **oikeudenkäyntimaksu 310 euroa**. Tuomioistuinten ja eräiden oikeushallintoviranomaisten suoritteista perittävistä maksuista annetussa laissa (701/1993) on erikseen säädetty eräistä tapauksista, joissa maksua ei peritä.

Toimivaltaisen hallinto-oikeuden yhteystiedot muutoksenhakua varten:

Pohjois-Suomen hallinto-oikeus

käyntiosoite: Torikatu 34–90, 90100 Oulu

postiosoite: PL 189, 90101 Oulu

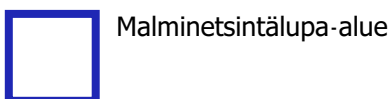
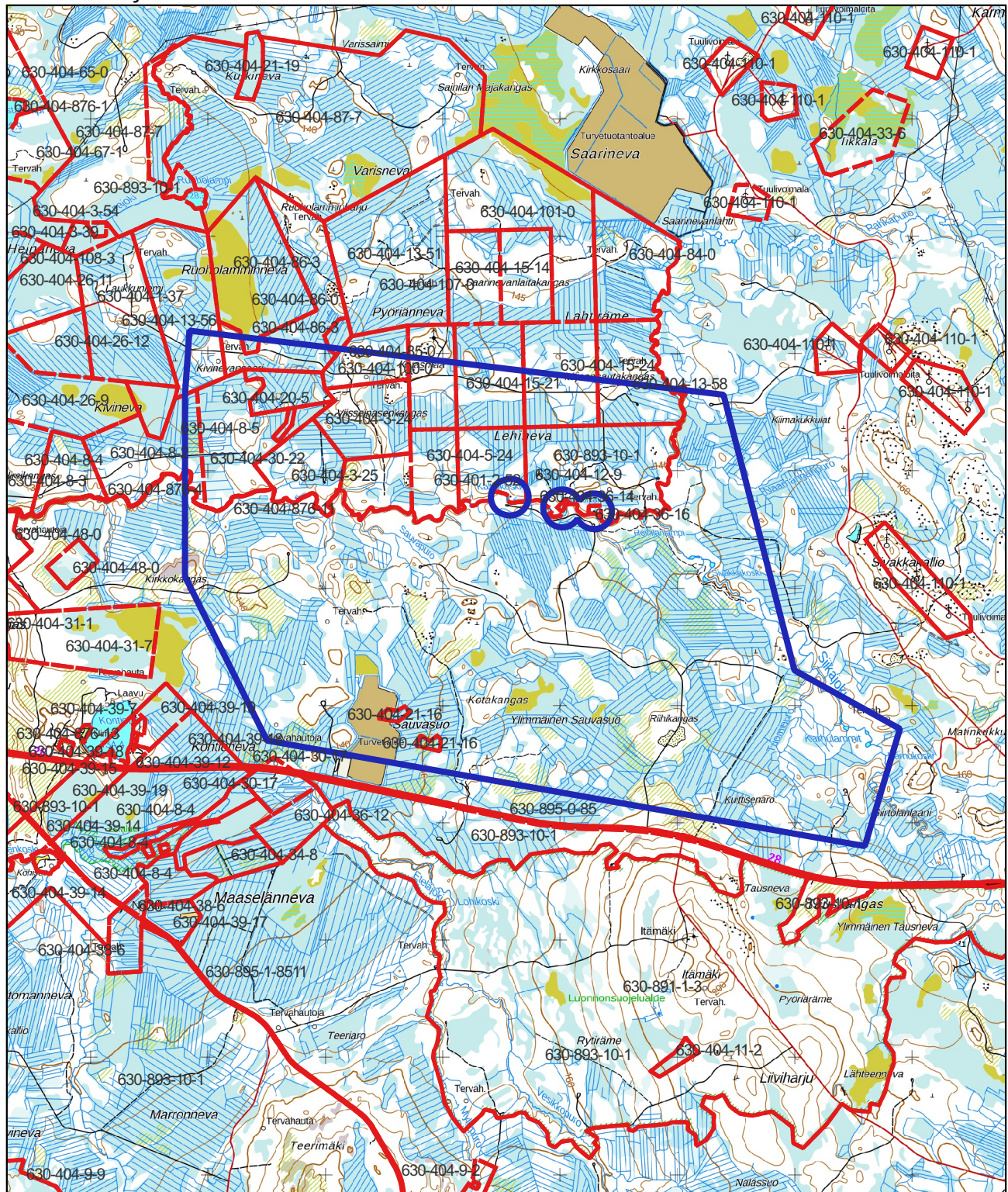
puhelin: 029 56 42800

faksi: 029 56 42841

sähköposti: pohjois-suomi.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa: <https://asiointi2.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>

Kartta malminetsintälupa-alueesta
Mittakaava ohjeellinen

Mittakaava 1:50 000
Arctic Minerals Exploration AB
Tavast
ML2024:0047

Kiinteistötunnus	Pinta-ala (ha)
63040400860000	22,01
63040400080002	11,51
63040400080005	63,15
63040400200005	19,78
63040400030024	43,85
63040400850000	18,41
63040401000000	23,70
63040400150021	30,31
63040400150024	27,48
63040400050024	31,63
63040400030025	26,90
63040408760004	0,50
63040400120009	81,20
63040400870008	1,68
63040400300022	35,35
63040400130058	24,11
63040400010037	13,96
63040400860003	2,01
63089300100001	1278,34
63040400210016	3,70
63040100020052	29,46
63040408760011	0,46
	1789,50

Pinta-ala yhteensä: **1789,50 ha**

ASIANOSAINEN MAANOMISTAJA
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]
[REDACTED]

Pyhännän kunta

3.1.2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto

Kaivosasiat@tukes.fi

LAUSUNTO MALMINETSINTÄLUPAHAKEMUKSEEN

Hakija Arctic Minerals Exploration AB

Lupa-alueen nimi Tavast

Lupatunnus ML2024:0047

Alueen sijainti ja koko Pyhäntä, 1789,5 ha

Pyhännän kunta huomauttaa, että alueella on etenemässä Pohjois-Pohjanmaan liiton energia- ja ilmastomaakuntakaava ja sen jälkeen tarkempi tuulivoiman käyttöön tähtäävä kaava. Kunnan näkökulmasta malminetsintä ei saa häiritä alueen tuulivoiman käyttöön tähtäävää hanketta.

Mikäli malminetsinnän seurauksena alueelle alettaisiin harkita kaivoshanketta, tulee erittäin huolellisesti ottaa huomioon Siikajoen latvaosien juuri tapahtunut kunnostaminen ja virkistys käyttöön tähtäävät suunnitelmat ja tuulipuiston sijoittuminen alueelle.

Pyhännällä 3.1.2025

Samuli Yrjänä
Kunnanjohtaja

Matti Konola
Kunnanhallituksen puheenjohtaja

Viikinen Maija (Tukes)

Lähettäjä: Samuli Yrjänä <samuli.yrjana@pyhanta.fi>
Lähetetty: keskiviikko 27. marraskuuta 2024 14.19
Vastaanottaja: Viikinen Maija (Tukes)
Kopio: Matti Konola
Aihe: VS: Kuulutus ja lausuntopyyntö malminetsintälupahakemus ML2024:0047

Hei,
Tuolla alueella on etenemässä PP-liiton energia- ja ilmastomaakuntakaava ja sen jälkeen tarkempi tuulivoiman käyttöön tähtäävä kaava kunnassa. Winda Energy on tuolla alueella tuulivoima toimijana ja heillä on jo sopimuksia alueen maanomistajien kanssa. Muilta osin kuin että toiminnassa olisi ristiriita tuulivoimapuiston etenemisen kannalta malminetsintään alueella ei ole kunnan puolesta estettä.

Terv.

Samuli Yrjänä
Kunnanjohtaja
+35840 1912 201
 Pyhäntä

Lähettäjä: Pyhäntä Kirjaamo <pyhannankunta@pyhanta.fi>
Lähetetty: keskiviikko 27. marraskuuta 2024 8.31
Vastaanottaja: Samuli Yrjänä <samuli.yrjana@pyhanta.fi>
Aihe: VL: Kuulutus ja lausuntopyyntö malminetsintälupahakemus ML2024:0047

Lähettäjä: Viikinen Maija (Tukes) <Maija.Viikinen@tukes.fi>
Lähetetty: keskiviikko 27. marraskuuta 2024 6.29
Vastaanottaja: Pyhäntä Kirjaamo <pyhannankunta@pyhanta.fi>
Aihe: Kuulutus ja lausuntopyyntö malminetsintälupahakemus ML2024:0047

Hei,

liitteenä kuulutus ja lausuntopyyntö.

Terveisin

Maija Viikinen
Ylitarkastaja, Kaivokset | Senior Officer, Mining Authority Unit

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
Finnish Safety and Chemicals Agency
Pilke, Rovaniemi
Postiosoite PL 66, 00521 Helsinki
Puh. 029 5052 166 | Tel. +358 50 395 0076
etunimi.sukunimi (at) tukes.fi

Tiedolla turvallisuutta – vastuullisemmat yritykset ja kuluttajat.

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12B)
00521 Helsinki

kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 27.11.2024

**Lausunto Arctic Minerals Exploration AB:n malminetsintälupahakemuksesta,
lupatunnus ML2024:0047 (Tavast)**

Hakemus koskee kaivoslain mukaista malminetsintälupaa Pyhännän kunnassa sijaitsevalle alueelle, jonka pinta-ala on noin 1780 ha. Hakemuksen mukaan malminetsinnän menetelmiä ovat ensimmäisenä vuonna geofysikaaliset mittaukset, geologinen kartoitus (lohkare-etsintä), pohjamoreenin tutkimukset ja timanttikairaus. Lupakauden seuraavina vuosina menetelmiä ovat geofysikaaliset mittaukset ja timanttikairaus. Hakijan mukaan alueelta tunnetaan useita kupari- ja kultapitoisia lohkareita. Arviot alueen malmiesiintymistä perustuvat GTK:n aineistoihin.

Malminetsintäalueella ei ole Natura-aluetta, perustettuja luonnonsuojelualueita tai luonnonsuojeluohjelmien kohteita. Alueella ei ole valtiolle suojelutarkoituksiin hankittuja kiinteistöjä. Lähin Natura-alue on Itämäki-Eteläjoki (SAC FI1104401) Kajaanintien eteläpuolella, lähimmillään noin 300 m etäisyydellä malminetsintäalueelta. Natura-alue on valtion maata ja alueelle on perustettu Itämäen luonnonsuojelualue (ESA302775).

Malminetsintäalueelta ei ole ELY-keskuksen tiedossa luonnonsuojelulain (9/2023) 65 § mukaisia tiukasti suojeltujen luontotyyppien kohteita.

Malminetsintäalueelta on havainto pohjansompasammalesta, joka on äärimmäisen uhanalainen laji. Havainto on vuodelta 1996, mutta on syytä kuitenkin huomioida. Havainto on Siikajoen varresta Kirkkokankaan pohjoispuolelta. Havainto on paikannettu 1 hehtaarin ruutuun, jonka keskipiste on 7112870-480880 (Etrs-TM35fin). Sijainti löytyy myös Lajitietokeskuksen julkisesta Laji.fi -sovelluksesta.

Alueelta on havaintoja metsäpeurasta, joka on silmälläpidettävä ja EU:n luontodirektiivin II-liitteen laji. Laukkuniementien varresta on havaintoja pohjanlepakosta, joka on elinvoimainen ja EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji. Malminetsintäalueen tuntumasta Ruoholamminnevan eteläreunalta on havainto viitasammakosta, joka on elinvoimainen ja EU:n luontodirektiivin IV-liitteen laji. Lajihavaintoja voi tarkastella Lajitietokeskuksen Laji.fi -palvelussa.

Malminetsintäalueella ei ole pohjavesialueita. Lähin luokiteltu pohjavesialue on Kontiokangas noin 600 m etäisyydellä

malminetsintäalueen länsipuolella. Alueella mahdollisesti olevista yksityisten talousvesikaivoista ei ole ELY-keskuksella tietoja.

Malminetsinnän toimenpiteistä ei saa aiheutua lähteen, puron, noron tai enintään 1 ha lammen tai järven luonnontilan säilymisen vaarantumista (vesilaki 2. luvun 11 § ja 3. luvun 2 §).

Malminetsintäalueen vedet laskevat Siikajokeen, jonka latvauoma on alueen keskellä. Siikajoen yläosan ekologinen tila on arvioitu välttäväksi. Kairauspaikat, tutkimuskaivannot ja kulkureitit tulee suunnitella siten, että niistä ei aiheudu kiintoainekuormitusta vesistöihin. Vesistöjen ympärille on jätettävä riittävät suojavyöhykkeet, ettei kairaussoijaa tai muuta kiintoainesta kulkeudu vesistöihin suoraan tai lumen sulamisvesien mukana.

Veden ottaminen vaatii vesilain 2 luvun 15 §:n mukaisesti pinta- ja pohjaveden ottamista koskevan ilmoituksen ELY-keskukselle, jos otettava vesimäärä ylittää 100 m³/vrk, eikä ottaminen edellytä vesilain 3 luvun 2 tai 3 §:n mukaan lupaa. Lisäksi jos pinta- tai pohjavettä otetaan toisen alueelta muuhun kuin tavanomaiseen kiinteistökohtaiseen käyttöön, saattaa olla tarpeen hakea aluehallintovirastolta oikeutta veden ottamiseen toisen alueelta (vesilaki 4 luku 3 § ja 4 §).

Malminetsintäalue on metsätalousmaata. Alueen suot ovat pääosin ojitettuja. Alueesta noin 1300 ha on Metsähallituksen Metsätalous Oy:n hallinnassa olevaa valtion maata.

Malminetsintäalueella ei ole voimassa asema- tai yleiskaavaa. Alueen pohjoisosasta noin 500 ha on valmisteilla olevan Pyöriänevan tuulivoimaosayleiskaavan aluetta. Valmisteilla oleva kaava rajautuu Siikajokeen. Malminetsintäalueen itäpuolella on voimassa Piiparinmäen tuulivoimapuiston osayleiskaava. Malminetsintäalue on rajattu 100-200 m etäisyydelle kaava-alueesta. Pyhännän kunta ottaa tarvittaessa kantaa alueen kaavatilanteeseen.

Malminetsintäalueen pohjoisosalla on vireillä Winda Energy Oy:n Pyöriänevan tuulivoimahanke. Hankkeen YVA-menettely on päättynyt. Hankkeessa suunnitellaan enintään 24 voimalan rakentamista. Lisäksi suunnitellaan sähköaseman ja 110 kilovoltin voimajohdon rakentamista. YVA-selostuksen perusteella malminetsintäalueelle on suunniteltu 6-7 voimalapaikkaa. Tietoa hankkeesta: <https://www.ymparisto.fi/fi/osallistu-ja-vaikuta/ymparistovaikutusten-arviointi/pyoriannevan-tuulivoimahanke-pyhanta>

Malminetsintäalueen läheisyydessä itäpuolella on Piiparinmäen tuulivoima-alue, joka on tuotannossa. Lähimmät voimalat ovat noin 1 km etäisyydellä malminetsintäalueesta.

Kajaanintien varressa, osin malminetsintäalueella on Neova Oy:n Sauvasuon turvetuotantoalue. Tuotanto on päättynyt v. 2021. Alueella voi olla vesiensuojelurakenteita.

29.11.2024

Alueella on neljä Museoviraston määrittämää kiinteää muinaisjäännöskohdetta.

Kairausten päätyttyä kairareiät tulee tukkia tai tulpata, mikäli paineellista kalliopohjavettä purkautuu maan pinnalle. Sama toimenpide tulee tehdä kairaputkelle, mikäli sellainen on ja jää maanpinnan yläpuolelle ja siitä purkautuu pohjavettä ympäristöön. Putket tulee katkaista ja merkitä siten, ettei niistä aiheudu haittaa. Mahdolliset tutkimuskuopat tulee peittää näytteenoton jälkeen.

Malminetsintäalueella ei ole kaivoslain 9 § kolmannen momentin mukaisia liikennealueita. Alueella ei ole maantietä tai kunnallista katuverkkoa. Alueella on yksityisteitä ja ajouria.

Malminetsintäalue on lähimmillään noin 300 m etäisyydellä Natura2000 -suojeluverkostoon kuuluvasta Itämäki-Eteläjoki (SAC FI1104401) alueesta. ELY-keskus katsoo etäisyys ja hakemuksessa esitetyt menetelmät huomioiden poissuljetuksi, että Natura-alueen suojelun perusteena olevat luonnonarvot heikentyisivät merkittävästi yksin kyseisen tai yhdessä muun alueeseen vaikuttavan toiminnan kanssa (Lsl 34 §). Luonnonsuojelulain 35 § mukainen Natura-arviointi ei ole tarpeen.

ELY-keskus katsoo, että malminetsintää voidaan alueella toteuttaa hakemuksessa esitetyillä menetelmillä. Toiminnassa tulee välttää turmelemasta luontoa ja maisemaa enempää kuin on tutkimusten kannalta välttämätöntä. Tutkimusten jälkeen maastoon syntyneet jäljet tulee entisöidä mahdollisimman hyvin.

Tämä asiakirja on hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Asian on esitellyt ympäristöasiantuntija Jouni Näpänkangas ja ratkaissut yksikön päällikkö Eero Melantie.

Tämä asiakirja POPELY/3913/2024 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POPELY/3913/2024 har godkänts elektroniskt

Ratkaisija Melantie Eero 29.11.2024 14:17

Esittelijä Näpänkangas Jouni 29.11.2024 14:00

Asiakirjan ovat allekirjoittaneet

Nimi	Tunnistautuminen	Aika
Pasi Tapio Molkoselkä	Telia Tunnistus	31.12.2024 14:50:33 UTC+02:00

Tämä dokumentti on sähköisesti allekirjoitettu

Sisälllys: - Kansilehti (1 sivu)
- Alkuperäinen dokumentti (4 sivua)

Metsähallitus
PL 80
00521 Helsinki
kirjaamo@metso.fi

31.12.2024

MH 9227/2024

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
kaivosasiat@tukes.fi

Viite: Lausuntopyyntö 27.11.2024

Metsähallituksen lausunto malminetsintälupahakemuksesta ML2024:0047, Tavast, Arctic Minerals Exploration AB

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes) pyytää Metsähallitukselta kaivoslain 37 §:n nojalla lausuntoa Pyhännän alueelle kohdistuvasta malminetsintälupahakemuksesta ML2024:0047, Tavast.

Hakemusalueen pinta-ala: 1789,50 ha

joka sijoittuu Metsähallituksen liiketoiminnan hallinnassa oleville kiinteistölle yhteensä 1311,50 ha alalta jakautuen kiinteistöittäin seuraavasti:

Kiinteistön nimi	Kiinteistötunnus	Pinta-ala ha
Pyhännän valtionmaa	630-893-10-1	1278,34
Metsä-Purola	630-404-21-16	3,70
Metsä-Lamminräme	630-401-2-52	29,46

Tutkimusmenetelmät:

- *geologinen kartoitus*
- *lohkarenäytteenotto*
- *pohjamaareenitutkimukset*
- *geofysikaaliset mittaukset*
- *timanttikairaus*

Tutkittavat mineraalit:

- *kulta (Au)*
- *kupari (Cu)*

Esitettyyn hakemukseen Metsähallitus lausuu mielipiteenään seuraavaa:

Yleistä

Tutkimustoiminnassa tulee huomioida alueiden maisema-, luonto- ja kulttuuriarvot mahdollisimman hyvin. Tietoja Metsähallituksen mailla olevista arvokkaista, huomioon otettavista kohteista löytyy mm. Suomen Lajitietokeskuksen Laji.fi-portaalin kautta ja Retkikartta.fi-palvelusta sekä Museoviraston muinaisjäännösrekisteristä.

Luvansaajan tulee myös tunnistaa lupa-alueella olevat muut mahdolliset metsälain 10 §:n erityisen tärkeät elinympäristöt, luonnonsuojelulain sekä muinaismuistolain määrittelemät kohteet ja ottaa ne huomioon tutkimustoiminnassa.

Malminetsinnän kannalta välttämätön maastoliikenne tulee tapahtua moottorikelkoilla, mönkijöillä ja tela-alustaisilla työkoneilla. Suoalueilla ja pehmeiköillä tulee noudattaa suurta varovaisuutta ja mahdollisesti suorittaa näillä kohteilla maastotyöt maan ollessa roudassa sekä välttää työskentelyä kelirikon aikana.

Uhanalaiset ja rauhoitetut lajit sekä arvokkaat luontotyytit, arvokkaat luontokohteet, pienvesistöt ja niiden välittömät ympäristöt

Hakemusalueelta ei valtion omistaman alueen osalta tunneta uhanalaisten tai luontodirektiivin eläin- tai kasvilajien esiintymiä.

Metsähallitus kiinnittää lupaviranomaisen huomion siihen, ettei hakemusalueen lajistoa ole kattavasti inventoitu.

Alueelta tunnetaan metsälain 10 §:n mukaisia kohteita, puron- ja noronvarsimetsiä ja lähteitä. Nämä on huomioitava suunniteltaessa toimintaa alueella.

Hakemusalueella voi olla kartoittamattomia arvokkaita luontokohteita, kuten mm. puron-, noronvarsimetsiä ja lähteitä. Edellä mainitut kohteet ovat lajistollisesti ja metsäluonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaita elinympäristöjä, joilla voi olla harvinaista ja uhanalaista kasvilajistoa. Toimintaa ko. alueilla tulee välttää, jotta ne säilyisivät mahdollisimman luonnonmukaisessa tilassa. Esimerkiksi alueilla ei tule tehdä tutkimuskaivantoja ja muutkin tutkimustoiminnot tulee tehdä siten, että elinympäristöjen ominaispiirteet säilytetään (kts. metsälain 10 §:n säädökset). Tutkimustoimintaa pienvesistöjen läheisyydessä tulee välttää myös vesiensuojelullisista syistä. Luonnonsuojelu- ja vesilain viranomaisvalvonnasta alueella vastaa alueen ELY-keskus. Tarkemmat tiedot mainituista alueen vesiluontotyyteistä, suojelualueista, rauhoitetuista ja suojelluista kohteista ja lajeista sekä haetun toiminnan vaikutuksista niihin antaa alueen ELY-keskus.

Kulttuuriperintö

Alueelta ei tunneta kulttuuriperintökohteita.

Alueelta ei ole tarkoin kartoitettu muinaismuistolain (17.6.1963/295) suojaamia muinaisjäännöksiä tai muita kulttuuriperintökohteita. Jos maata kaivettaessa tai muuta työtä suoritettaessa tavataan kiinteä muinaisjäännös, on työ muinaisjäännöksen kohdalta heti keskeytettävä ja ilmoitettava kohde Museovirastolle tarpeellisia toimenpiteitä varten. Myös muut alueella mahdollisesti olevat kulttuuriperintökohteet tulee ottaa huomioon maankäytössä. Metsähallituksen tiedossa ei ole em. kohteita hankkeen alueella, mutta Metsähallitus ei tule tekemään alueella maastokartoituksia ko. hankkeen johdosta. Metsähallitus ei sitoudu tällä lausunnollaan vastuuseen alueen mahdollisista vielä löytymättömistä kohteista.

Virkistysrakenteet

Alueella ei ole virkistysrakenteita.

Muuta

Alueen etelälaidalla on voimassa oleva turvetuotantoaluesopimus. Tämä on huomioitava suunniteltaessa toimintaa alueelle.

Vahinkojen ehkäiseminen

Tutkimustoiminta tulee suunnitella siten, että maastolle, puustolle ja taimikoille aiheutuvat vahingot olisivat mahdollisimman vähäisiä. Alueella liikkumisessa tulee tieverkoston lisäksi käyttää mahdollisimman paljon maastossa olevia ajouria. Metsähallituksen tieverkostoa ja maastouria käytettäessä tulee huomioida tiestön ja maastourien kuntotilanne sekä siltojen kantavuudet. Tienpohjat maastossa ovat suurelta osin heikkokuntoisia talvikäyttöön tarkoitettuja tienpohjia. Tiestön ja maastourien kuntoon ja käytettävyyteen vaikuttaa mm. kevään ja kovien sateiden aiheuttama kelirikko.

Lisäksi Metsähallitus edellyttää, että toiminnassa tapahtuvista poikkeustilanteista, esimerkiksi polttoainevuodoista tai muista onnettomuuksista, jotka voivat vaikuttaa alueen luonnonoloihin, tulee ilmoittaa välittömästi Metsähallitukselle.

Toiminnanharjoittajan tulee kaikilta osin vastata aiheuttamistaan vahingoista. Metsähallituksen yhteyshenkilö vahinkoasioissa on Metsähallitus Metsätalous Oy:n Keski-Pohjan metsätiimin aluepäällikkö Petteri Arovainio, petteri.arovainio@metsa.fi, puh. 0400 653 607.

Turvallisuuden parantaminen

Mikäli tutkimusalueella suoritetaan sellaisia syväkairauksia, joista kairauksien jälkeen jää maastoon pysyvästi maanpäällisiä metallisia tai muovisia maaputkia, Metsähallitus edellyttää, että putket katkaistaan mahdollisimman läheltä maanpintaa ja putkien päät tulpataan. Vähän lumen aikana putket ovat vaarallisia mm. moottorikelkkailijoille. Maanpäällisistä putkista voi aiheutua vahinkoja myös metsäkoneille ja muille maastoajoneuvoille. Esimerkiksi metsäkoneiden renkaat rikkoontuvat osuessaan maaputkien päihin. Tutkimuskaivantojen turvallisuuteen ihmisille ja eläimistöille on kiinnitettävä erityistä huomiota luiskauksin, merkinnällä heijastin- ja liputuskepein ja varoituksin. Lippusiimojen ja ns. pyykkinarujen käyttö on kielletty, koska erityisesti porot ja hirvet voivat tarttua niihin sarvistaan. Edellä mainitulla toimenpiteellä parannetaan maaston muiden käyttäjien turvallisuutta ja estetään materiaalivahinkoja. Metsähallitus katsoo, että malminetsintäluvan saaja on kaikilta osin vastuussa näistä vahingoista Metsähallitukselle ja kolmannelle osapuolelle.

Metsähallituksen oman toiminnan vaatimukset

Metsähallitus korostaa, että tässä lausunnossa esitetyt ympäristönäkökohdat ovat sellaisia, jotka Metsähallitus ottaa itsekin huomioon omassa toiminnassaan. Metsähallitus on sitoutunut näihin periaatteisiin lakisääteisen veloitteen lisäksi mm. omassa sertifioidussa ympäristö- ja laatu järjestelmässään. Näin ollen Metsähallitus ei edellytä malminetsintäluvan hakijalta enempää kuin mitä Metsähallitus vaatii omalta toiminnaltaan.

Pasi Molkoselkä
kaivosalan asiantuntija
Metsähallitus, Kiinteistökehitys

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)
PL 66 (Opastinsilta 12B)
00521 Helsinki
Email: kaivosasiat@tukes.fi

Viite

Lausuntopyyntönnö 27.11.2024

ML2024:0047

**LAUSUNTO PYHÄNTÄ ARCTIC MINERALS EXPLORATION AB:N MALMINETSINTÄ ALUEELLA TAVAST
(ML2024:0047) / ARKEOLOGIA**

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto on pyytänyt Pohjois-Pohjanmaan museon lausuntoa koskien Pyhännän kunnan alueelle kohdistuvaa Arctic Minerals Exploration AB:n malminetsintälupahakemusta. Tämä lausunto koskee arkeologista kulttuuriperintöä.

Lausuntopyyntö koskee malminetsintälupahakemusta alueelle, jonka nimeksi hakija on ehdottanut Tavast. Malminetsintälupahakemus kohdistuu Pyhännän kaupungin alueelle. Alueen koko on 1780 ha. Hakija suunnittelee tutkimusmenetelmiksi kenttäkaudella 2025 geofysikaalisia mittauksia, geologista kartoitusta, lohkare-etsintää, pohjamoreenitutkimuksia, timanttikairauksia. Vuoden 2026 aikana hanketta jatketaan geofysikaalisilla mittauksilla ja timanttikairausta. Vuosina 2027-2028 suunnitellaan tehtäväksi timanttikairausta.

Malminetsintälupahakemusalue on pääosin kuulunut arkeologisen inventoinnin piiriin vuonna 2022 (Pyöriännevan tuulivoimapuiston hankealueen arkeologinen inventointi, Keski-Pohjanmaan Arkeologiapalvelu). Hakemusalueelta tunnetaan neljä muinaismuistolain (295/1963) rauhoittamaa kiinteää muinaisjäännöstä sekä kolme mahdollista muinaisjäännöstä. Mahdolliset muinaisjäännökset ovat alueelta LIDARK-hankkeessa tunnistettuja tervahautoja. LIDARK-aineisto koostuu 5p laserkeilatulta alueilta tekoälymallin avulla tunnistetuista tervahautoista ja hiilimiiluista. Kyseiset kohteet on viety muinaisjäännösrekisteriin mahdollisina muinaisjäännöksinä, koska niitä ei ole tarkastettu maastossa. Alueella sijaitsevat kohteet ovat:

1. Kivinevansaari (1000047394), kiinteä muinaisjäännös, tervahauta
2. Viisseinäsenkangas (1000047396), kiinteä muinaisjäännös, tervahauta
3. Sauvasuo pohjoinen (1000047401), kiinteä muinaisjäännös, tervahauta
4. Linjalampi pohjoinen (1000047400), kiinteä muinaisjäännös, tervahauta
5. Eksylän Hautakangas (1000054425), mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta
6. Sauvasuo pohjoinen 2 (1000054426), mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta
7. Ylimmäinen Sauvasuo (1000054427), mahdollinen muinaisjäännös, tervahauta

Kohteet on esitetty karttaleikkeillä lausunnon sivuilla 3 ja 4.

03.01.2025

OUKA/11456/12.03.03.05/2024

Museo muistuttaa, että muinaismuistolain (295/1963) 1 § mukaisesti, on muinaisjäännökseen kajoaminen ilman muinaismuistolain nojalla myönnettyä lupaa kielletty. Tätä kieltä ei kumoa minkään muun lain nojalla myönnetty lupa, kuten malminetsintälupa. Muinaismuistolaki (295/1963) kieltää kaikenlaisen muinaisjäännökseen kajoamisen, kaivamisen ja peittämisen. Muinaisjäännökset ja mahdolliset muinaisjäännökset sekä niiden aluerajaukset tulee jättää malminetsinnän ulkopuolelle,

Muinaismuistolaki rauhoittaa myös ennestään tuntemattomat muinaisjäännökset. Muinaismuistolain 14 § ja 16 § mukaan, jos työn aikana tavataan kiinteä muinaisjäännös (esimerkiksi kiveyksiä, kuoppia, perustuksia, tms. rakenteita) tai muinaisesineeksi epäilty esine tai sellaisen katkelma, on työ mahdollisen muinaisjäännöksen kohdalla heti keskeytettävä ja työn johdon viipymättä saatettava asia Pohjois-Pohjanmaan alueellisen vastuumuseon tietoon tarpeellisia toimenpiteitä varten (kulttuuriymparisto.ppm@ouka.fi). Malminetsinnässä tehdyt mittaukset, kairaukset, näytteenotot sekä työkoneiden siirroista aiheutuva maanpinnan rikkoutuminen eivät saa vahingoittaa alueen arkeologista kulttuuriperintöä.

Pasi Kovalainen
kulttuuriperintötyön johtaja

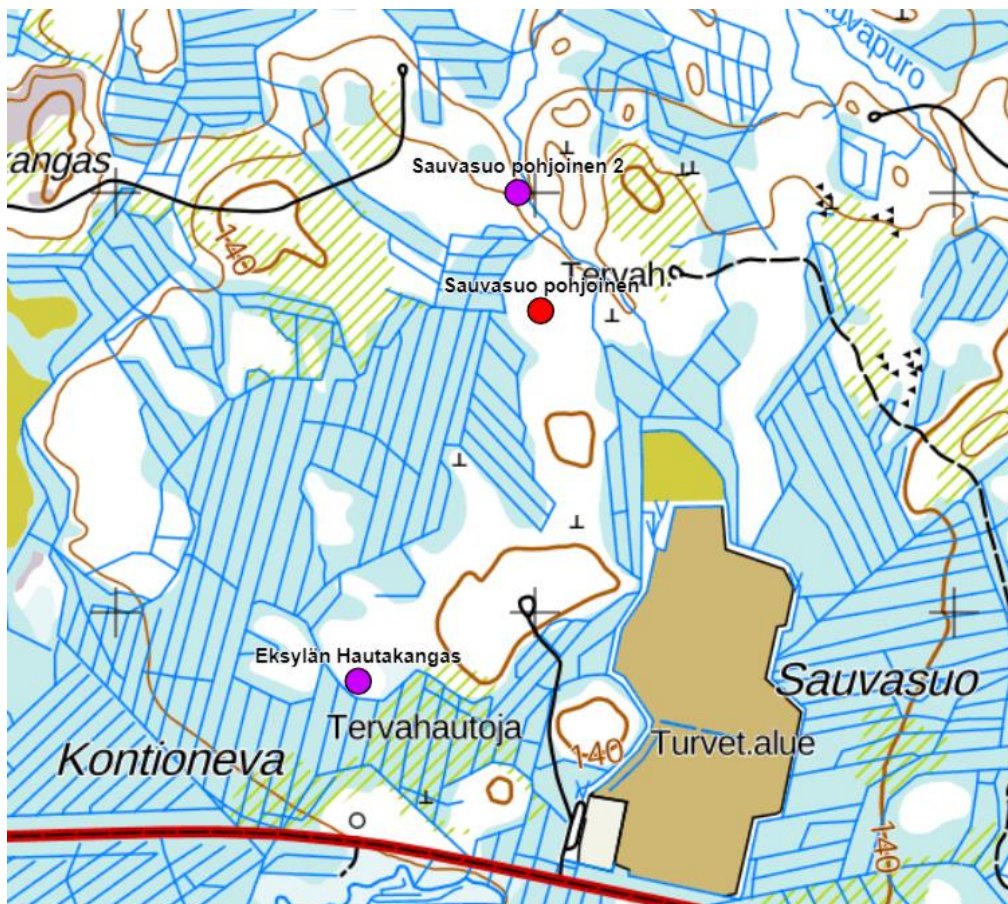
Marika Kostamovaara
arkeologi

Liitteet

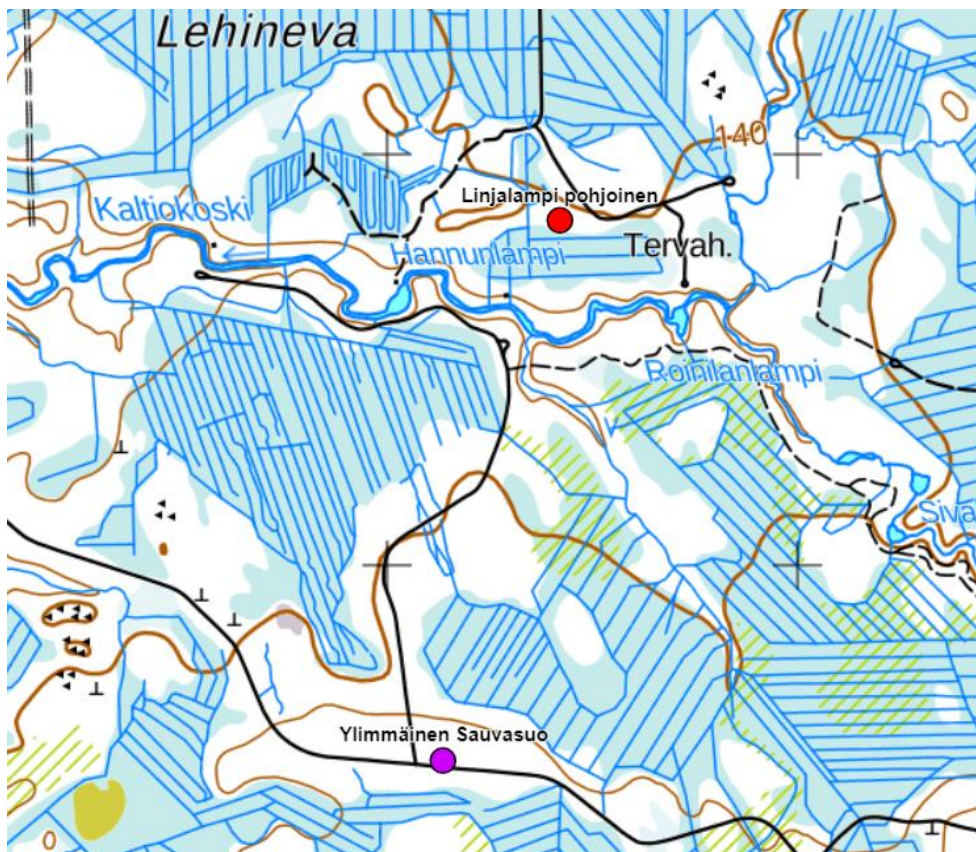
Otteet museokartasta (alla)

Tiedoksi:

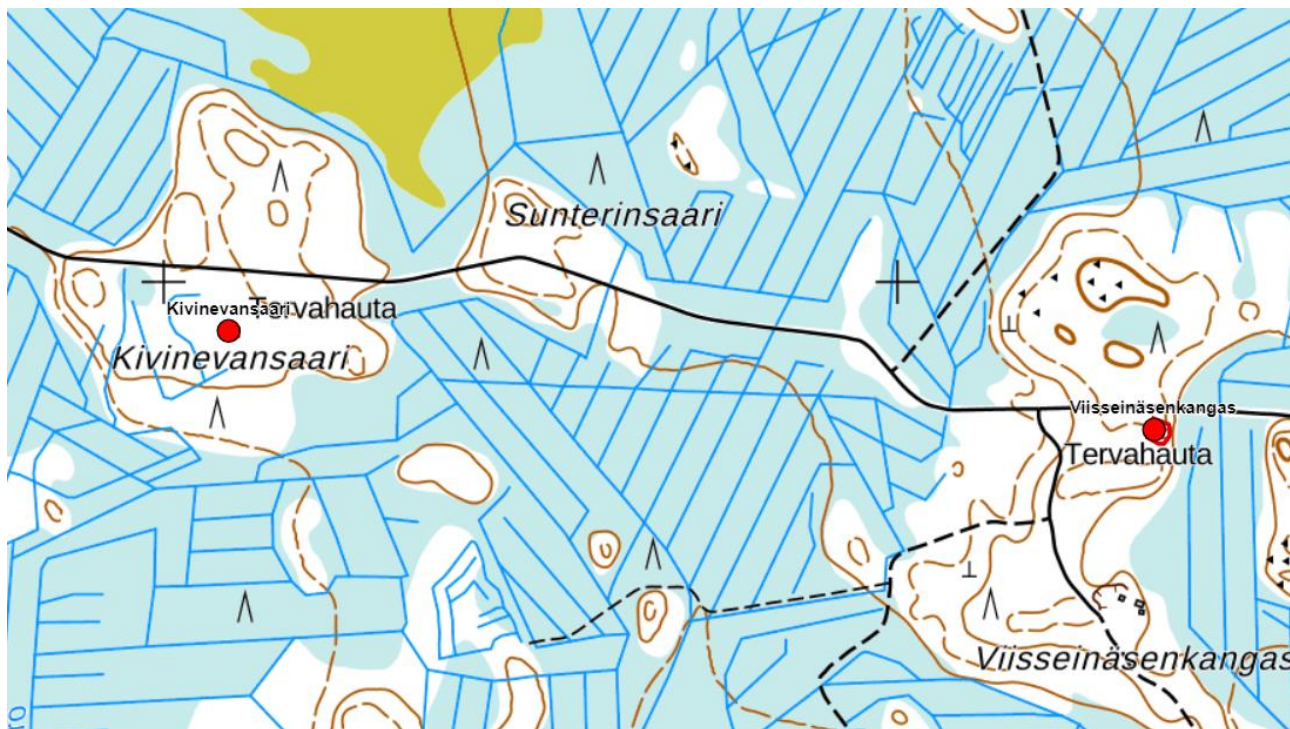
Museovirasto / kulttuuriympäristöpalvelut
Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus

Kiinteän muinaisjäännöksen *Sauvasuo pohjoinen* sijainti merkitty punaisella pisteellä ja mahdollisten muinaisjäännösten *Eksylän Hautakangas* ja *Sauvasuo pohjoinen 2* sijainnit merkitty vaaleanpunaisella pisteellä

Kiinteän muinaisjäännöksen *Linjalampi pohjoinen* sijainti esitetty punaisella pisteellä ja mahdollisen muinaisjäännöksen *Ylimmäisen Sauvasuo* sijainti vaaleanpunaisella pisteellä.

Kiinteät muinaisjäännökset *Kivinevansaari* ja *Viisseinäsenkangas* sijainnit merkitty punaisilla pisteillä.

POHJOIS-POHJANMAAN MUSEO

PL 26, 90015 Oulu kaupunki

Puhelin: 050 3166 497 (toimisto)

Y-tunnus: 0187690-1 | www.pohjoispohjanmaanmuseo.fi

KAIVOSLAIN (621/2011) MUKAINEN VAKUUS

Kaivoslain 10 luvun 107 §:n mukaan malminetsintäluvan haltijan on asetettava vakuus mahdollisen vahingon ja haitan korvaamista sekä jälkitoimenpiteiden suorittamista varten, jollei tätä ole pidettävä tarpeettomana toiminnan laatu ja laajuus, toiminta-alueen erityispiirteet, toimintaa varten annettavat lupamääräykset ja luvan hakijan vakavaraisuus huomioon ottaen.

Tukes määrää malminetsintäluville asetettavaksi lupakohtaisen vakuuden. Vakuus tulee asettaa pankkitalletuksena Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle kaivoslain (621/2011) 15 §:ssä tarkoitettujen jälkitoimenpiteiden sekä 103 §:ssä tarkoitetun vahingon ja haitan korvaamista, sekä muiden kaivoslakiin perustuvien velvoitteiden täyttämistä varten.

Talletus tulee tehdä pankkiin Turvallisuus- ja kemikaaliviraston hyväksi. Pankin tai tilin omistajan tulee toimittaa tilivarojen panttausilmoitus avatusta vakuustilistä Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle (os. PL 66, 00521 Helsinki) sekä antaa sitoumus, jolla se luopuu kuittausoikeudesta kyseiseen tiliin. Vakuustili ei saa olla määräaikainen.

Tilivarojen panttausilmoituksen allekirjoittaa pankin edustaja sekä pantattavan tilin omistaja, eli luvan saajayhtiön kaupparekisteriotteessa mainittu henkilö(t), joilla on nimenkirjoitusoikeus.

Vakuus on asetettava viimeistään 30 päivänä siitä, kun malminetsintä lupa on tullut lainvoimaiseksi.

Tukesille vakuutta varten toimitettavat asiakirjat:

- Pankin tilivarojen panttausilmoitus (alkuperäinen kappale allekirjoituksin)
- Pantinantajan kaupparekisteriote

Asiakirjat tulee toimittaa Turvallisuus- ja kemikaalivirastolle osoitteeseen PL 66 (Opastinsilta 12B), 00521 Helsinki.